

بنام خدا
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
دانشکده پرستاری و مامایی
قالب نگارش طرح درس ترمی

عنوان درس: اصول خدمات بهداشت جامعه (بهداشت ۱)

تعداد و نوع واحد: 1/5 واحد نظری (از مجموع ۱/۵ واحد نظری و ۰/۵ واحد کارآموزی)

زمان ارائه درس: ساعت ۱۴ لغایت ۱۶ روزهای شنبه هر هفته نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۵-۹۶

درس پیش نیاز: ندارد

مخاطبان: دانشجویان کارشناسی پیوسته مامائی ترم دوم

ساعت پاسخگوئی به سئوالات فراگیر: روزهای شنبه هر هفته ساعت ۱۴-۱۳ دفتر گروه مامایی

مدرس: شمسی پرویزی - کارشناس ارشد مامایی (گرایش بهداشت مادر و کودک)

هدف کلی درس:

۱. آشنائی با اصول بهداشت و نظام خدمات بهداشتی در ایران و جهان
۲. آشنائی با بهداشت فردی و اجتماعی و رابطه بهداشت با سلامت و توسعه اجتماع
۳. آشنائی با بهداشت جامعه نگر، مامائی جامعه نگر و نقش ماما در تامین سلامت جامعه

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

۱. آشنایی دانشجویان با تعریف بهداشت، نقش بهداشت و تندرستی در اسلام، طیف سلامت و بیماری
۲. آشنایی دانشجویان با عوامل تعیین کننده سلامتی
۳. آشنایی دانشجویان با انواع مفاهیم بهداشت عمومی و فردی، بهداشت جامعه نگر، نقش ماما در بهداشت جامعه نگر

مجازی -

۴. آشنایی دانشجویان با نظام های عرضه خدمات بهداشتی و تیم بهداشتی ارائه انواع خدمات بهداشتی و سیستم ارجاع
۵. آشنایی دانشجویان با وضع موجود و مسائل بهداشتی درمانی ایران و کلیات جمعیتی در رابطه با بهداشت
۶. آشنایی دانشجویان با شاخص ها و نشانگرهای مهم و علمی اندازه گیری سلامت جامعه و چگونگی تعیین نیازهای بهداشتی جامعه
۷. آشنایی دانشجویان با مراقبت های بهداشتی اولیه و مراقبت های بهداشتی مادر و کودک و نقش آن در سلامت جامعه و نقش ماما در آن
۸. آشنایی دانشجویان با غربالگری و روش های مختلف آن
۹. آشنایی دانشجویان با سطوح پیشگیری

۱۰. آشنایی دانشجویان با آشنایی دانشجویان با اهداف و استراتژی های بهداشتی جهانی □ معرفی سازمان جهانی بهداشت و سایر سازمان های بین المللی بهداشت و آموزش عمومی - مجازی

۱۱. آشنایی دانشجویان با بهداشت محیط

۱۲. آشنایی دانشجویان با بهداشت مشاغل

۱۳. آزمون پایان ترم

اهداف ویژه رفتاری به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

۱. جلسه اول

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با تعریف بهداشت، نقش بهداشت و تندرستی در اسلام، طیف سلامت و بیماری

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۱- بهداشت را تعریف کند.
- ۱-۲- نقش بهداشت و تندرستی در اسلام را توضیح دهد.
- ۱-۳- طیف سلامت و بیماری را شرح دهد.
- ۱-۴- بیماری را تعریف کند.
- ۱-۵- تقسیم بندی عوامل بیماری زا را شرح دهد.
- ۱-۶- سیر طبیعی بیماری ها، عوامل خطر را توضیح دهد.
- ۱-۷- مفهوم انواع پیشگیری و اقدامات مداخله ای مستقیم و غیر مستقیم را شرح دهد.

۲. جلسه دوم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با عوامل تعیین کننده سلامتی

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۲-۱- سلامت را تعریف کند.
- ۲-۲- عوامل تعیین کننده سلامتی را شرح دهد.
- ۲-۳- عوامل اجتماعی تعیین کننده سلامتی را شرح دهد.
- ۲-۴- عدالت در سلامت و اصول آن را تعریف کند.
- ۲-۵- ریشه بی عدالتی در سلامت جوامع را توضیح دهد.
- ۲-۶- تاریخچه عوامل اجتماعی تعیین کننده سلامت، اهداف و مفاهیم آن را بیان کند.
- ۲-۷- کمیسیون عوامل اجتماعی تعیین کننده سلامت سازمان جهانی بهداشت را شرح دهد.

۳. جلسه سوم - این جلسه به صورت مجازی برگزار می گردد

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با انواع مفاهیم بهداشت عمومی و فردی، بهداشت جامعه نگر، نقش ماما در بهداشت جامعه نگر

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۳-۱- انواع مفاهیم بهداشت عمومی را توضیح دهد.
- ۳-۲- بهداشت جامعه نگر را شرح دهد.
- ۳-۳- نقش ماما در بهداشت جامعه نگر را توضیح دهد.

۴. جلسه چهارم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با نظام های عرضه خدمات بهداشتی و تیم بهداشتی ارائه انواع خدمات بهداشتی

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۴-۱- نظام سلامت را تعریف کند.
- ۴-۲- چگونگی تکامل و تاریخچه نظام سلامت را شرح دهد.
- ۴-۳- نحوه شکل گیری نظام سلامت در ایران را بیان دهد.
- ۴-۴- نظام شبکه بهداشت و درمان کشور جمهوری اسلامی ایران را توضیح دهد.
- ۴-۵- سطوح نظام شبکه بهداشت و درمان کشور جمهوری اسلامی ایران را شرح دهد.
- ۴-۶- خدمات هر سطح در نظام شبکه بهداشت و درمان کشور جمهوری اسلامی ایران را توضیح دهد.
- ۴-۷- اولویت بندی خدمات را شرح دهد.
- ۴-۸- تیم بهداشتی ارائه انواع خدمات بهداشتی و تیم پزشک خانواده و نقش و جایگاه ماما در آن ها در سطوح مختلف شهر و روستا را شرح دهد.
- ۴-۹- سیستم ارجاع را شرح دهد.

۵. جلسه پنجم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با وضع موجود و مسائل بهداشتی درمانی ایران و کلیات جمعیتی در رابطه با بهداشت

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۵-۱- وضع موجود و مسائل بهداشتی درمانی ایران و کلیات جمعیتی در رابطه با بهداشت را توضیح دهد.
- ۵-۲- سیمای سلامت در جهان و ایران را شرح دهد.
- ۵-۳- تغییرات جمعیتی را بیان کند.

۶. جلسه ششم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با شاخص ها و نشانگرهای مهم و علمی اندازه گیری سلامت جامعه و چگونگی تعیین

نیازهای بهداشتی جامعه

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۶-۱- شاخص ها و نشانگرهای مهم و علمی اندازه گیری سلامت جامعه را تعریف کند.
- ۶-۲- چگونگی تعیین نیازهای بهداشتی جامعه را شرح دهد.

۷. جلسه هفتم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با مراقبت های بهداشتی اولیه و مراقبت های بهداشتی مادر و کودک و نقش آن در سلامت جامعه و نقش ماما در آن

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۷-۱- مراقبت های بهداشتی اولیه را توضیح دهد.
- ۷-۲- اصول، فلسفه و اجزای مراقبت های بهداشتی مادر و کودک را شرح دهد.
- ۷-۳- نقش مراقبت های بهداشتی مادر و کودک در سلامت جامعه را توضیح دهد.
- ۷-۴- نقش ماما در مراقبت های بهداشتی مادر و کودک را شرح دهد.

۸. جلسه هشتم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با غربالگری و روش های مختلف آن

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۸-۱- غربالگری را تعریف کند.
- ۸-۲- انواع روش های غربالگری را نام ببرد.
- ۸-۳- مزایا و معایب هر روش را شرح دهد.

۹. جلسه نهم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با سطوح پیشگیری

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۹-۱- پیشگیری را تعریف کند.
- ۹-۲- سطوح پیشگیری را شرح دهد.

۱۰. جلسه دهم - این جلسه به صورت مجازی برگزار می گردد

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با اهداف و استراتژی های بهداشتی جهانی □ معرفی سازمان جهانی بهداشت و سایر سازمان های بین المللی بهداشت و آموزش عمومی

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱۰-۱- اهداف و استراتژی های بهداشتی جهانی را شرح دهد.
- ۱۰-۲- سازمان جهانی بهداشت و سایر سازمان های بین المللی بهداشت را شرح دهد.
- ۱۰-۳- آموزش بهداشت و فلسفه آن را توضیح دهد.

- ۱۰-۴ - روش های فردی و گروهی؛ مستقیم و غیر مستقیم آموزش بهداشت را شرح دهد.
- ۱۰-۵ - تاثیر آموزش بهداشت بر برنامه های مختلف بهداشتی و مشارکت مردم در امور بهداشتی را بیان کند.

۱۱. جلسه یازدهم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با بهداشت محیط

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱۱-۱ - آب سالم؛ بهسازی آب و بیماری های ناشی از آن را شرح دهد.
- ۱۱-۲ - غذای سالم؛ بهسازی تولید و توزیع و مصرف بیماری های منتقله به وسیله مواد غذایی را شرح دهد.
- ۱۱-۳ - هوای سالم؛ آلودگی هوا و بیماری های ناشی از آن را شرح دهد.

۱۲. جلسه دوازدهم

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با بهداشت مشاغل

اهداف ویژه :

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱۲-۱ - بهداشت مشاغل را تعریف کند.
- ۱۲-۲ - بهداشت مشاغل به ویژه مشاغلی که زنان در آن مشغول کارند نظیر بیمارستان ها با تاکید بر شغل مامایی؛ کارخانه ها و محیط های آلوده به مواد مضر و سموم و ... را توضیح دهد.

۱۳. جلسه سیزدهم

- آزمون پایان ترم

منابع:

۱. اصول خدمات بهداشتی. شجاعی تهرانی، حسین. عبادی، فرید. ۱۳۹۲
2. Lodermilk D, Perry SH, Cashion K, Alden C. Maternity & Woman's Health Care. 10 edition. 2012. 386-416p.
۳. مایلز. ترجمه: خالقی نژاد و همکاران. مامائی مایلز (جلد ۱ و ۲). تهران: انتشارات پرستاران جوان. ۱۳۹۰ (چاپ اول)
۴. درسنامه پزشکی پیشگیری و اجتماعی؛ پارک؛ جی؛ ای؛ پارک؛ ک؛ - آخرین چاپ
۵. کلیات بهداشت عمومی - صادقی. حسن آبادی؛ علی. آخرین چاپ
۶. بهداشت عمومی؛ سید منصور رضوی و حسین حاتمی - آخرین چاپ
۷. منابع معتبر روز

روش تدریس:

سخنرانی ، بحث گروهی، پرسش و پاسخ

رسانه های کمک آموزشی:

وایت برد ، دیتا پروژکتور ، power point

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل(درصد)	روش آزمون	آزمون
۱۴-۱۴.۳۰	هر جلسه	۵ درصد	شفاهی	کوئیز
۱۴-۱۵	جلسه هفتم- ۱۳۹۶/۰۱/۱۹	۱۵ درصد	چهار گزینه ای	آزمون میان ترم
طبق تقویم آموزشی دانشکده	طبق تقویم آموزشی دانشکده	۷۰ درصد	چهار گزینه ای	آزمون پایان ترم
در طول کلاس	هر جلسه	۵ درصد	شرکت در بحث گروهی	حضور فعال در کلاس
هر جلسه	هر جلسه	۵ درصد	حضور منظم در کلاس	فعالیت‌های کلاسی

مقررات درس و انتظارات از دانشجو:

از دانشجویان محترم انتظار می رود که با توجه به اهمیت درس و کثرت سر فصل ها و محدودیت زمانی جهت هر چه بهتر برگزار شدن این واحد درسی به نکات زیر توجه فرمایند:

۱. حضور منظم و به موقع در کلاس :

- یک نوبت تأخیر حضور در کلاسی به صورت دادن تذکر و در صورت تکرار تأخیر در حضور کلاس، همان جلسه غیبت اعلام می گردد.

- در ازای هر غیبت مجاز ۰.۲۵ نمره کسر خواهد شد.

- در صورت غیبت بیش از حد مجاز مطابق مقررات آموزشی برخورد می گردد.

- تلفن همراه دانشجویان در کلاسی بایستی خاموشی باشد.

۲. شرکت در فعالیتهای داخل کلاسی و بحث گروهی

۳. رجوع به منابع معرفی شده

۴. مطرح کردن سوالات جلسه قبل در ابتدای جلسه بعدی

نام و امضای مدرس: شمس‌الیزیزی کنشستی تاریخ تحویل: ۱۳۹۵/۱۰/۲۹	نام و امضای مدیر گروه: اعظم باخته تاریخ ارسال:	نام و امضای مسئول EDO دانشکده: دکتر امیر جلالی تاریخ ارسال:
---	---	--

جدول زمان بندی درس اصول خدمات بهداشت جامعه (بهداشت ۱)

روز و ساعت جلسه: شنبه ساعت ۱۶-۱۴

مدرس	موضوع هر جلسه	تاریخ	جلسه
پرویزی	معرفی طرح درسی و اهداف درس ، آشنایی دانشجویان با تعریف بهداشت، نقش بهداشت و تندرستی در اسلام، طیف سلامت و بیماری	۹۵/۱۱/۱۶	۱
پرویزی	آشنایی دانشجویان با عوامل تعیین کننده سلامتی	۹۵/۱۱/۲۳	۲
پرویزی- <u>مجازی</u>	آشنایی دانشجویان با انواع مفاهیم بهداشت عمومی و فردی، بهداشت جامعه نگر، نقش ماما در بهداشت جامعه نگر	۹۵/۱۱/۳۰	۳
پرویزی	آشنایی دانشجویان با نظام های عرضه خدمات بهداشتی و تیم بهداشتی ارائه انواع خدمات بهداشتی و سیستم ارجاع	۹۵/۱۲/۰۷	۴
پرویزی	آشنایی دانشجویان با وضع موجود و مسائل بهداشتی درمانی ایران و کلیات جمعیتی در رابطه با بهداشت	۹۵/۱۲/۱۴	۵
پرویزی	آشنایی دانشجویان با شاخص ها و نشانگرهای مهم و علمی اندازه گیری سلامت جامعه و چگونگی تعیین نیازهای بهداشتی جامعه	۹۵/۱۲/۲۱	۶
پرویزی	آشنایی دانشجویان با مراقبت های بهداشتی اولیه و مراقبت های بهداشتی مادر و کودک و نقش آن در سلامت جامعه و نقش ماما در آن- آزمون میان ترم	۹۶/۰۱/۱۹	۷
پرویزی	آشنایی دانشجویان با غربالگری و روش های مختلف آن	۹۶/۰۱/۲۶	۸
پرویزی	آشنایی دانشجویان با سطوح پیشگیری	۹۶/۰۲/۰۲	۹
پرویزی- <u>مجازی</u>	آشنایی دانشجویان با آشنایی دانشجویان با اهداف و استراتژی های بهداشتی جهانی، معرفی سازمان جهانی بهداشت و سایر سازمان های بین المللی بهداشت و آموزش عمومی	۹۶/۰۲/۰۹	۱۰
پرویزی	آشنایی دانشجویان با بهداشت محیط	۹۶/۰۲/۱۶	۱۱
پرویزی	آشنایی دانشجویان با بهداشت مشاغل	۹۶/۰۲/۲۳	۱۲
-	آزمون پایان ترم	طبق تقویم آموزشی دانشکده	13